

15 LET ČSSZ

Rozhovor s ústředním ředitelem ČSSZ Ing. Jiřím Hoidekrem

čtete na straně 3

K VĚCI

Za jakých podmínek si mohou důchodci přivydělávat

čtete na straně 4

SOUTĚŽ

Přihlaste se do soutěže Cena kvality v sociální péči 2005

čtete na straně 6

Slovo MINISTRA

K novému zákoníku práce

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) připravilo návrh nového zákoníku práce a v řádném termínu jej odeslalo vládě. Ta ho začala projednávat začátkem září. Vzhledem k tomu, že se stále objevují hlasité kritiky nové právní normy, probíhají další jednání i na úrovni koalice. Nejhlasitější kritizují návrh zástupci zaměstnavatelů s tím, že jim MPSV nedalo šanci podílet se na jeho přípravě a že zcela ignoruje jejich připomínky. Mám konstatovat, že ani jedno z těchto tvrzení není pravdivé a nemohu souhlasit ani s tím, že by nová právní úprava nebyla liberální. V první řadě musím uvést, že MPSV nabídlo spolupráci při jeho tvorbě zástupcům odborů i zaměstnavatelů. Nabídku využily pouze odbory. Zástupci zaměstnavatelů od samého počátku novou právní normu odmítali s tím, že si jako s celkem nesouhlasí. Nicméně měli další šanci uplatnit své připomínky v rámci vnějšího připomínkového řízení. Pokud to bylo jen trochu možné, zohlednili jsme je. A jsme nadále připraveni k jakékoli diskusi. Jako příklad si dovoluji uvést tzv. konto pracovní doby, které MPSV zapracovalo do návrhu právě na základě požadavku zaměstnavatelů. Zaměstnavatel a zaměstnanec si budou moci sjednat v pracovní smlouvě takové pracovní podmínky, které budou vyhovovat oběma stranám. Bude možné zohlednit provozní a výrobní potřeby, tedy rozvrhnutí pracovní doby tak, aby odpovídala obvytlé dané firmě. Návrh také umožní, aby zaměstnanec mohl pracovat doma. A tedy opět vyhovujeme požadavkům podnikatelů. Navíc si při tomto způsobu zaměstnávání mohou zaměstnavatel i zaměstnanec upravit podmínky pro práci po vzájemné dohodě. Návrh stanoví i další liberální podmínky – sjednání dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr. Současný zákoník práce stanoví pro uzavírání takových dohod požadavky na výjimečný charakter těchto vztahů, což může podnikatele omezovat. Návrh tyto podmínky nepřebírá. Stanoví pouze počet hodin, na které mohou být dohody uzavírány. Pokud jde o pracovní podmínky zakázat další práci v případě bezprostředního ohrožení života nebo zdraví, nic se nemění. Nadále bude platit stejný postup jako dosud – o tomto zcela mimořádném opatření jsou odborové organizace povinny neprodleně vyrozumět příslušný orgán kontroly. Rozhodně tedy nejde o zablokování práce přesčas „bez udání důvodů“. Naopak důvody musí být velice vážné – jde o ochranu života a zdraví zaměstnanců v případech, které nenesou odklad. Rada kritik se objevuje v souvislosti s opětovným zavedením možnosti zaměstnavatelů dočasně „zapůjčovat“ své zaměstnance jinému zaměstnavateli. Bude-li mít podnikatel povolení MPSV, může i nadále zprostředkovávat nebo dočasně přidělovat zaměstnance. Dohled orgánů státní správy je zachován proto, aby zaměstnavatelé dodrželi stejné pracovní a mzdové podmínky. Kromě toho mohou firmy využívat agentur práce. Pokud bude chtít zaměstnavatel dát zaměstnanci výpověď, nebude už mu muset pomáhat hledat nové pracovní místo či mu dokonce jiné vhodné místo zajistit. Ruší se i další hmotné právní podmínky. Nový zákoník práce neposlouží pouze práva zaměstnanců, ale vychází vstříc i zaměstnavatelům. Jeho pojetí vychází z požadavků dnešní doby a plně odpovídá mezinárodním trendům vývoje pracovního práva. Návrh liberalizuje pracovní-právní vztahy. Je postaven na zásadě „co není zakázáno, je dovoleno“.

Ing. ZDENĚK ŠKROMACH
MÍSTOPŘEDSEDA VLÁDY A MINISTR PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Agentury si za zprostředkování práce nesmějí účtovat žádnou částku Pár rad na cestu do zahraničí

V poslední době se Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (MPSV) setkává se stížnostmi lidí, kteří se stali obětmi nekalých praktik zprostředkovatelů práce v zahraničí. MPSV proto považuje za nutné upozornit občany, aby byli při přijímání lákavých nabídek práce v zahraničí skutečně opatrní. Aby si předtím, než podepíší jakoukoliv smlouvu, zjistili veškeré informace o zprostředkovateli.

Práci může zprostředkovávat pouze ta agentura práce, která má k této činnosti licenci MPSV. Tu může získat po splnění podmínek, které ukládá zákon (např. testní bezúhonnost, praxe apod.). MPSV vydává licenci na tři roky a poté může daná organizace požádat o prodloužení. Agentura práce si nesmí účtovat za zprostředkování práce žádnou částku. Je možné se dohodnout jen na úhradu nákladů, které s prací souvisejí (např. letenka, jízdenka apod.).

Seznam povolených agentur práce je k dispozici na internetové adrese <http://portal.mpsv.cz> (sekce – zaměstnanost – pro občany – agentury práce). Seznam MPSV průběžně aktualizuje. Součástí jsou i kontaktní adresy, telefonní čísla, fax a e-mail na jednotlivé zprostředkovatelny práce. Navíc jsou zde uvedeny státy, do kterých bylo zprostředkování zaměstnání povoleno, a doba platnosti těchto povolení.

FOTO: EUROPA.EU/INT

MPSV nenese za činnost agentur zodpovědnost. Pokud se člověk setká s podezřelým chováním ze strany agentury, může se obrátit na nejbližší úřad práce a podat podnět ke kontrole. Pokud se proká-

že porušení zákona, může daná agentura dostat pokutu až do výše 1 mil. Kč.

Pokračování na straně 2

ČSSZ je špičkovou evropskou institucí

Kdo se zúčastnil začátkem října slavnostního setkání u příležitosti 15 let České správy sociálního zabezpečení v Top hotelu Praha, slyšel samá slova chvály. Evropský komisař pro zaměstnanost, sociální věci a rovné příležitosti Vladimír Špidla označil ČSSZ dokonce za špičkovou instituci i v evropském měřítku.

Práci zaměstnanců ČSSZ ocenili i další hosté – ústřední ředitel ČSSZ Jiří Hoidek, ministr práce a sociálních věcí a místopředseda vlády Zdeněk Škromach, ministryně informatiky Dana Běrová a předsedkyně Odborového svazu státních orgánů a organizací Alena Vondrová. Vybraní zaměstnanci, kteří většinu svého profesního života pracovali pro ČSSZ nebo její předchůdce, získali cenu ve tvaru lidské postavy, která má symbolizovat, že lidé jsou pro ČSSZ na prvním místě, a grafický list s oprávněním užívat titul Zasloužilý zaměstnanec ČSSZ. V rámci slavnostního setkání ČSSZ ocenila i své nejlepší partnerské instituce. Mezi ně patří například Ministerstvo informatiky ČR za vynikající spolupráci při realizaci elektronických podání prostřednictvím Portálu veřejné správy nebo Právnická fakulta Univerzity Karlovy za spolupráci při odborné přípravě zaměstnanců ČSSZ.

S. Nálepková: Domácí násilí je velký problém

V poslední době je problematika domácího násilí věnována v médiích více prostoru, a jak se zdá, zaslouženě. Podle sociologických výzkumů trpí v České republice projevy domácího násilí až 16 % lidí starších 15 let. Z valné části jsou to ženy. Jednou z organizací, která se zabývá problematikou právní pomoci ženám-obětem násilí, je společnost proFem, o. p. s. Patronkou společnosti je herečka a zpěvačka Světlana NÁLEPKOVÁ.

Jak došlo k tomu, že jste se stala patronkou proFemu?

Velice jednoduše. Byla jsem oslovena. Dlouho jsem myslela na to, jak pomoci nějaké dobré věci více než jen zpíváním na charitativních akcích. V tu dobu přišla nabídka od proFemu. Obeznámili mě, čím se proFem zabývá, a seznámila jsem se podrobně s problematikou domácího násilí. Člověk pověrně ví, o co jde, ale zaujalo mě, jak obrovský

problém to v naší republice je a kolika lidí se to týká.

Co byl ten hlavní důvod, že jste proFemu na patronství kývla?

Byla to emotivní záležitost. Česká televize natočila film, který byl zpovědí tří mladých žen. Když jsem ho v televizi viděla, poznala jsem v jedné z nich svoji kamarádku z dětství. Když jsem pak s lidmi z proFemu o tom dokumentu hovořila a říkala jim, že jsem tam poznala kama-

rádku, výtvarnici, s kterou jsme si jako malé hrávaly, tak mi sdělili velmi smutnou zprávu, že čtrnáct dní po odivnění dokumentu spáchala sebevraždu. Vstoupila opět do stejné řeky. Po patnácti letech se zblavila druhá, který ji týral, našla si nového partnera a zjistila, že je to to samé. Tato citová záležitost výrazně přispěla k tomu, že jsem se rozhodla pomáhat.

V čem tedy spočívá vaše patronství konkrétně?

Samozřejmě jako první krok jsme přemýšleli, jak sehnat pro proFem peníze. Vzhledem k mému povolání, a protože s tím člověk má zkušenosti, mě napadlo udělat benefiční koncert. Ten se uskutečnil minulý rok pod názvem Šansonem proti domácímu násilí.

Pokračování na straně 2

Pár rad na cestu do zahraničí

Dokončení ze strany 1

Česká republika je už více než rok členem Evropské unie. Pro občany ČR z členství mimo jiné vyplývá, že mohou využívat služeb informační a poradenské služby EURES. Ta vznikla proto, aby usnadnila a podpořila volný pohyb pracovníků v rámci Evropského hospodářského prostoru – EU/EHP (tj. členských států EU, Norsko, Island) a Švýcarska.

Lidé, kteří mají zájem pracovat v zahraničí, by měli minimalizovat rizika a obracet se při hledání zaměstnání v zahraničí právě na EURES a povolené zprostředkovatelské práce.

Zájemci o práci v zahraničí se mohou obracet na kterýkoli úřad práce v ČR, kde jim vyskolení pracovníci (tzv. EURES poradci nebo kontaktní osoby EURES) podají informace o volných pracovních místech v EU/EHP a Švýcarsku a o životních a pracovních podmínkách v těchto zemích. Základní informace jsou k dispozici i v elektronické formě na adresách:

<http://europa.eu.int/eures>
<http://portal.mpsu.cz/eures>

Služby EURES jsou bezplatné. Informace o volných místech ověřují pracovníci systému EURES v příslušných zemích, odkud nabídka práce pochází. Tím se značně minimalizuje riziko, že se člověk stane obětí nelegálních zprostředkovatelů.

Informační systém EURES (European Employment Services) – Evropské služby zaměstnanosti zahájil svou činnost v roce 1993. Jedná se o systém spolupráce mezi službami zaměstnanosti členských států, jejich partnery a Evropskou komisí. Posláním informační sítě EURES je výměna informací o popláve a nabídky na trhu práce, o situaci a vývojových tendencích na tomto trhu i o životních a pracovních podmínkách v jednotlivých členských státech EU. Cílem systému EURES je podporovat mobilitu pracovní síly na evropském trhu práce prostřednictvím služeb nabízených zaměstnancům, zaměstnavatelům i ostatním občanům, kteří hodlají využít princip volného pohybu pracovníků uvnitř Evropské unie.

Od 1. 5. 2004 se na EURES pracovníky obrátilo téměř 24 000 klientů. Největší zájem měli o práci v zemích s otevřeným pracovním trhem (Velká Británie, Irsko a Švédsko). Nejvíce jich odešlo pracovat do Velké Británie.

Zvyšují se nemocenské dávky

Od 1. ledna 2006 se zvýší dávky nemocenského pojištění. Rozhodla o tom vláda. Podmínky pro zvyšování redukční hranice výpočtového základu stanovené č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Dávky nemocenského pojištění (péče) se zvyšují z výměrového základu. Tím je v nemocenském pojištění zaměstnanců a osob samostatně výdělečně činných denní výměrovací základ. U ozbrojených sil se dávky nemocenské péče odvozuji od průměrné částky měsíčního platu připadající na kalendářní den.

Výše denního výměrovacího základu (DVZ) pro výpočet dávek stanoveným způsobem omezovala. Do 30. září 1999 existovala pouze maximální výše DVZ – 270 Kč. Od 1. října 1999 platí pásmový způsob omezení DVZ prostřednictvím tzv. redukčních hranic, které se od roku 1999 několikrát zvyšovaly.

DVZ do výše 480 Kč se započítává plně (v období prvních 14 kalendářních dnů nemoci nebo

ošetřování člena rodiny ve výši 90 %). Pokud se DVZ pojištěného pohybuje v rozmezí 480 Kč až 690 Kč, započítává se z 60 % částka, která je mezi těmito hranicemi. V případě, že DVZ přesáhne 690 Kč, se k částce nad touto hranicí nepřihlíží. Pro poskytování peněžité pomoci v mateřství se částka DVZ do výše 480 Kč započítává vždy v plném rozsahu. Vzhledem k tomu, že výše dávek nemocenského pojištění musí odpovídat výši mezd, stanoví zákon pravidla pro zvyšování redukčních hranic podle vývoje průměrné mzdy.

Redukční hranice u zaměstnanců a OSVČ se zvýší následovně:

- částka 480 Kč stoupne na 510 Kč,

- částka 690 Kč se zvýší na 730 Kč.

DVZ tak může od 1. ledna 2006 činit maximálně 642 Kč, a bude tak o 36 Kč vyšší než dosud.

Zvýšení redukčních hranic od 1. 1. 2006 se bude týkat i těch lidí, kteří začnou pobírat dávky nemocenského pojištění ještě před tímto datem a jejichž nárok na tyto dávky bude trvat i po 1. 1. 2006.

Nové redukční hranice 510 Kč a 730 Kč budou při zachování současného právního stavu platit do 31. prosince 2006. V případě, že bude schválen návrh nového zákona o nemocenském pojištění (navrhovaná účinnost od 1. 7. 2006), který v současné době projednává Poslanecká sněmovna, stanoví redukční hranice tento zákon.

Pozici rodiny je třeba posílit

Naše ministerstvo dokončilo práce na návrhu Národní koncepce rodinné politiky a odeslalo je vládě. Návrh je prvním materiálem svého druhu a jeho cílem je posílit pozici rodiny v české společnosti, vytvořit všestranné příznivější společenské klima i podmínky pro rodinu a umožnit lidem sloučení profesních a rodičovských rolí.

Materiál vychází z Národní zprávy o rodině, kterou vláda schválila v září minulého roku, a skládá se z obecné a speciální části. V obecné části je zdůvodněna potřeba podpory rodiny s ohledem na současný stav ve společnosti, důležitost rodiny pro společnost a stručný popis současné situace české rodiny se zaměřením na nejproblematičtější oblasti. Součástí obecné části je také vymezení základního cíle, kterým je vytvoření příhodného klimatu ve společnosti.

Struktura speciální části v zásadě kopíruje uspořádání Národní zprávy o rodině. S ohledem na vývoj, kterým naše společnost v posledních zhruba patnácti letech prošla, je zvláštní pozornost věnována rodičovství, jeho podobě a hodnotě a také proměňující se podobě rodiny a její soudržnosti.

Některé konkrétní návrhy budoucích opatření:

- Připravit návrh efektivnější finanční podpory mateřství

a rodičovství v systému sociálního zabezpečení.

- Vypracovat věcný návrh efektivnějšího zajištění výživného pro děti z neúplných rodin.
- Přimět mateřské školy, aby přizpůsobily otevírací dobu potřebám rodičů.
- Umožnit rodičům rozložit si rodičovskou dovolenou tak, že by šla čerpat po částech až do osmi let věku dítěte.
- Motivovat zaměstnavatele ke zřizování školek a dětských koutků na pracovišti.
- Zvýšit zavedení příspěvku na hlídání či zavedení daňových odpočtů podle počtu dětí jako některé z forem podpory pro rodiny se třemi a více dětmi.
- Zvýšit znovuzavedení plošných příspěvků na děti.

Národní koncepcí rodinné politiky je tzv. „živým“ dokumentem – jeho první verze není konečná. MPSV počítá s tím, že materiálu bude každý rok aktualizovat a že ho doplní o nejúčinnější úpravy a samozřejmě konkrétní kroky.

Vyšší příspěvek pro zdravotně postižené

Od začátku příštího roku budou lidé, kteří pobírají příspěvek na provoz motorového vozidla a individuální dopravu, dostávat až o 776 Kč více. Rozhodl o tom místopředseda vlády a ministr práce a sociálních věcí Zdeněk Škromach.

Dávka je určena lidem, kteří pravidelně dopravují osobu se středně těžkým až těžkým zdravotním postižením. Důvodem zvýšení vyplácené částky jsou postupné zdražování pohonných

hmot. V roce 1998 byla stanovena výše příspěvku v jednotné výměře, a to na 5624 Kč ročně pro držitele vozidla dopravního osobu s II. stupněm mírně omezených vloh (průkaz ZTP) a na 9124 Kč pro držitele vozidla dopravního osobu s III. stupněm mírně omezených vloh (průkaz ZTP/P). Nově bude příspěvek na provoz motorového vozidla pro osobu s průkazem ZTP činit 6000 Kč. Držitelé průkazu ZTP/P budou dostávat 9900 Kč.

**Číslo měsíce:
331 148 583 000**

Tolik Kč by měly činit příjmy resortu práce a sociálních věcí v roce 2006 (na vybraném pojistném apod.).

Nový Ústav sociální péče pro dospělé Opočno

Ministerstvo práce a sociálních věcí zařadilo na roky 2005–2007 realizaci investiční akce výstavby ústavu sociální péče v Královéhradeckém kraji a uvolnilo z rozpočtu své kapitoly pro tento účel pro rok 2006 finanční prostředky v objemu 21 mil. Kč a pro rok 2007 prostředky v objemu 26 054 mil. Kč. Vychází z rozhodnutí Poslanecké sněmovny ČR, která tuto akci zařadila do programu pro letošní rok v objemu 50 000 mil. Kč. Královéhradecký kraj se jako zřizovatel ústavu podílí na financování výstavby finančními prostředky v celkovém objemu 5678 mil. Kč.

Akce řeší ubytování 94 klientů ústavu ve čtyřech oddělených lokalitách – čtyři objekty v Opočně, dva objekty v Českém Mezířčí, jeden v lokalitě Přepychy I. a jeden v lokalitě Přepychy II. V objektech bude vybudováno celkem 14 jednolůžkových a 40 dvoulůžkových pokojů, součástí

akce je také vybudování tří čistíren odpadních vod k budovaným objektům a zařízení rehabilitace.

Slavnostní zahájení projektu proběhlo 23. září t. r. v Kodymově domě na Kupkově nám. v Opočně a zúčastnila se ho náměstkyňka ministryně práce a sociálních věcí Ing. Yvona Legierská i hejtmán královéhradeckého kraje Ing. Pavel Bradík. Realizace projektu má být ukončena v červnu 2007.

S. Nálepková: Domácí násilí je velký problém

Dokončení ze strany 1

Nastěhla se připojila jedna velká kosmetická firma, která financovala kampaň. Ta byla velmi důležitá. Nejen proto, že divadlo bylo plné, ale i proto, že kampaň problém domácího násilí hodně zviditelnila.

Koncert se uskutečnil už před rokem. Připravujete i další aktivitu?

Myslím, že se loňský koncert povedl, a byla jsem moc ráda. Dostali jsme téma domácího násilí víc do povědomí lidí. Připravovali jsme podobnou akci i na tento rok, opět na podzim. Vzhledem k tomu, že budoucnost pro mě byla však ještě donedávna nejasná, zatím se neuskutečnil. Proběhla i jedna akce na podporu boje proti domácímu násilí. Říkala jsem, že taky pomůžu, když se budou v parlamentu schvalovat nové zákony týkající se této problematiky.

Jste vidět i na jiných charitativních akcích. Berete to jako povinnost,

účastnit se takových akcí? Měl by se člověk, který je známý, charitě věnovat?

Měl by. Samozřejmě si vždycky zjišťuji, pro koho ta akce je, komu peníze případnou a jestli to má smysl. Benefiční akce je strašně moc a člověk by mohl jen zpívat na benefičích, ale z něčeho se žít musí, takže si vybírám.

S otázkou domácího násilí souvisí i problematika rovnoprávnosti žen a mužů. Myslíte si, že jsme na tom z tohoto pohledu dobře?

Myslím, že na tom nejsme nejhůř, ale ani nejlip. Vždycky mi vadí, když se muž nad ženou povyšuje, a je to bohužel vidět všude kolem nás. Samozřejmě v zemích směrem na západ jsou na tom líp, směrem na východ zase hůř. V rodinách podle mého pořadí převládá kult patriarchy, a když už k tomu dnes není důvod. Díky civilizaci a emancipaci se ženy často dostávají do pozice mužů a živilů rodiny. Postavení muže, které-

mu se ostatní členové rodiny musejí podřizovat a sloužit mu, tu ale pořádek existuje, takže žena chodí do práce, vydělává a ještě musí zvládat práci doma. Na druhou stranu to může být pro muže frustrující, když zjistí, že nemůže rodinu uživit. Z toho pak vznikají zloby, hádky, alkohol i domácí násilí.

Vznikla první Národní koncepce rodinné politiky. Hodně se mluví o tom, že je institut rodiny a manželství v krizi. Je tomu tak podle vás? Oslabují ho například snahy o registrované partnerství?

Já si myslím, že rodina je v krizi. Soužití lidí je strašně složité. Každé druhé manželství se rozvádí, tak jakou vážnost má pak institut rodiny? Většina dětí žije v neúplných rodinách, děti často žijí v strašných podmínkách... Já vím, že někdo může namítnout, že rodina je maminka a tatínek, ale kolik dětí pozná úplnou rodinu? Nejdůležitější je, aby dítě mělo péči a lásku. Bez ní je pro

život strašně handicapované. A je už jedno, jestli jí dostane v rodině, v adoptivní rodině nebo v rámci jiného svazku. Hlavně by nemělo vyrůstat v prostředí, kde je mu ubližováno, kde je týráno a nepochopeno.

Tradiční otázka na závěr: Co je podle vás v životě nejdůležitější, aby byl člověk šťastný jak v soukromí, tak i v práci?

Je to spousta aspektů. Něco jiného jsou vlastnosti, které člověk dostal do vínku, něco jiného jsou věci, které přijdou životem, a pak je tu to „něco“ nad námi – štěstí, náhoda... Všechny tyto věci nás ovlivňují. Myslím, že ale nejdůležitější věc je mít zájem. Nemyslím nutné rodiny. Když má někdo štěstí a žije v úplné a fungující rodině, tak má určité velké plus. Zájemci si ale můžeme vytvořit kdekoli – ve vztahu, v manželství... Je to taková trampolina, odrazový můstek k tomu všemu dalšímu.

TOMÁŠ REZEK

Rozhovor

J. Hoidekr: Cílem je především spokojený klient

Letos slaví Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) patnáctileté výročí svého vzniku. Slavit může i její ředitel Ing. Jiří HOIDEKR, který je v čele ČSSZ už pátým rokem. Je to určitě dobrá příležitost zhodnotit uplynulé roky a zrekapitulovat, co důležitého se za tu dobu v oblasti sociálního zabezpečení událo.

Pane řediteli, které změny za uplynulých patnáct let považujete za zásadní?

Během uplynulých patnácti let se změnilo mnohé. Abychom mohli změny popsat, je třeba si připomenout, že Česká správa sociálního zabezpečení v podobě, v jaké ji nyní známe, vznikla v roce 1990 sloučením Úřadu důchodového zabezpečení v Praze, České správy nemocenského pojištění a Správy nemocenského pojištění Svazu českých

náročnou práci v době, kdy byl úřad takřka v plenkách.

Ze své současné pozice mohu podrobně mluvit o dění v ČSSZ od roku 2000. Vezmu-li to chronologicky po jednotlivých letech: rok 2000 byl rokem nových impulzů rozvoje ČSSZ. V roce 2001 začala doslova digitální revoluce v ČSSZ – do elektronické podoby se během tří měsíců převedlo na 30 milionů dokumentů z ústředního archivu ČSSZ. Jen pro zajímavost: do

práva na transformaci ČSSZ na moderní procesní způsob řízení, který se podařilo zavést v roce letošním. A loňský rok, kdy k 1. květnu 2004 vstoupila ČR do Evropské unie, byl rokem „evropským“ – už tehdy pracovníci ČSSZ řešili téměř 70 000 tzv. evropských podání.

Ve svém Poslání ČSSZ uvádíte, že je organizací, která využívá informační a komunikační technologie odpovídající třetímu tisíciletí. Je tomu skutečně tak?

O využití informačních a komunikačních technologií (IKT) v sociálním pojištění jsem se zmínil už dříve. Věřím, že pokud bychom celý rozhovor věnovali tomuto tématu, bylo by stále o čem mluvit a možná bychom měli téma na celé vydání vašich novin.

Prvním vrcholem IKT byla v roce 2001 digitalizace ústředního archivu ČSSZ v Praze a vše pokračovalo v dalších letech – v současné době je v našem digitálním optickém archivu uloženo více než 72 milionů dokumentů o pojištěncích. Informace v digitální podobě jsou základem pro to, abychom klientům umožnili s ČSSZ komunikovat on-line pomocí internetu, aby nám mohli formuláře poslat elektronicky a nemuseli jezdit na úřad. Druhým vrcholem je tedy e-Podání, které šetří lidem čas a je efektivnější i pro zaměstnance ČSSZ. Od loňského roku mohou organizace ČSSZ elektronicky posílat evidenční listy důchodového pojištění (ELDP), od letošního července k tomuto e-Podání přibyla druhá elektronická služba: e-Podání přihlášek a odhlášek k nemocenskému pojištění (NP). Obě služby organizace hojně využívají. V tuto dobu máme v naší evidenci více

než 2 miliony elektronicky podaných přihlášek a odhlášek k NP je dokonce ještě více. Vše probíhá přes Portál veřejné správy. ČSSZ byla vůbec první institucí, která e-Podání formulářů přes Portál veřejné správy veřejnosti nabídla. Dostali jsme za to v letošním roce Cenu ministra informatiky. Na vařině bych ale usnout nechceme a nyní připravuje další e-Podání. Věřím, že díky zlevnění elektronického podpisu, které umožnila konkurence, bude o e-Podání ještě větší zájem.

tzv. evropské agendy ani jedno systemizované místo navíc. Přitom z evidence ČSSZ vyplývá, že během roku 2004 v souvislosti s evropskou problematikou naši pracovníci v celé republice řešili celkem 66 985 podání. Tento trend pokračuje i letos: jen v prvním pololetí se realizovalo celkem 57 249 tzv. evropských podání, nejvíce se opět týkala příslušnosti k právním předpisům a důchodů. V mezinárodním srovnání, pokud vycházíme například z počtu chybných formulářů E101, které zachytily kontrolní orgány ČSSZ, nebo z posuzování příslušnosti ze strany jiných institucí, má ČSSZ zřejmě lepší úroveň než polské či slovenské instituce nebo i některé instituce starých členských států, například Itálie. ČSSZ jako unikátní instituce přitom vstup do Evropské unie musela zvládnout unikátním způsobem – bez jediného úředníka navíc.

Jaké jsou vize ČSSZ do budoucna?

Dají se stručně shrnout: ČSSZ bude plně elektronickým úřadem, který se bez problémů a s potřebnou vysokou mírou bezpečnosti zapojí do elektronické výměny informací mezi institucemi. Také si kládeme za cíl zvládnout nový zákon o nemocenském pojištění.

V současné době ČSSZ připravuje elektronický registr pojištěnců, ve kterém bude mít každý pojištěnec své individuální konto (IKP). Od roku 2006 budou moci klienti ČSSZ žádat o výpis z tohoto konta. Budou tedy mít průběžnou kontrolu nad svým pojištěním a budou moci případné problémy okamžitě řešit tak, aby v době odchodu do důchodu měli vše v pořádku.

Spolu s IKP probíhá v ČSSZ řada dalších projektů, jejichž cílem je především spokojený klient. Právě o něj Česká správa sociálního zabezpečení u celou dobu své existence usiluje.

a moravských výrobních družstev. V prvních letech ČSSZ se proto zaměstnanci do té doby rozdílných institucí museli učit pracovat společně. Také se sjednocovalo technické vybavení a zájem ČSSZ. Novou organizací a změny v ní zastíhovali můj předchůdce, tehdejší ředitel ČSSZ JUDr. Ladislav Antošik. Jemu patří poděkování za dobrou a jsem přesvědčen, že velmi

ústředního archivu ČSSZ, který je dnes plně funkční kulturní památkou, se ukládaly informace o pojištěncích už od roku 1936! Povodně v roce 2002 ovlivnily i Českou správu sociálního zabezpečení. I v tomto případě se velmi osvědčily moderní informační technologie – vodou poníčené dokumenty jsme zachránili díky moderním digitalizačním linkám. V roce 2003 začala př-

Poradna

Alkohol na pracovišti

Jako vrátní provádíte u zaměstnanců namátkové kontroly na alkohol dechovou zkouškou. Máme na to vůbec oprávnění? Může zaměstnanec odmítnout tuto zkoušku třeba z hygienických důvodů?

Každý zaměstnavatel je podle ustanovení § 132 povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce. V této souvislosti stanoví pak § 135 odst. 4 písm. e) zákoníku práce, že zaměstnanci jsou povinni nepožívat alkoholické nápoje a jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště. Zaměstnanci jsou povinni podrobit se na pokyn příslušného vedoucího zaměstnance stanoveného v pracovním řádu zjištění, zda nejsou pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. Osoby, které jsou oprávněně vydat tento pokyn jednotlivým zaměstnancům, určí zaměstnavatel v pracovním řádu [§ 135 odst. 4 písm. g) zákoníku práce]. Pracovní řád tedy musí obsahovat seznam vedoucích zaměstnanců, kteří mohou dát pokyn ke zjištění, zda zaměstnanec není pod vlivem alkoholu. Toto zmocnění může být dáno i tak, že samotné zjišťování, zda zaměstnanec není pod vlivem alkoholu, pak provádí jiný zaměstnanec, smluvní lékař apod. V pracovním řádu mohou být uvedeny i podmínky a podrobnosti pro technické provádění kontroly (postup vedoucího zaměstnance, forma zjišťování /detekční trubička, dechová zkouška/ atd.).

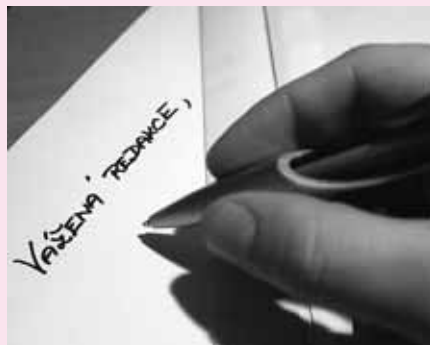
Při splnění zákonných podmínek je zaměstnanec povinen se podrobit zjištění, zda není pod vlivem alkoholu, a záleží na zaměstnavateli, jakou konkrétní formu „zjištění“ zvolí.

Zaměstnanec, který bez vážného důvodu odmítne podrobit se této kontrole, porušuje pracovní kázeň a může být postížen podle závažnosti porušení a dalších okolností případu. (JAK)

Kamerový systém na pracovišti

Zaměstnavatel připravuje využití kamerového systému se záměrem na vybraných pracovištích a vstupních místech. Jaké jsou jeho povinnosti vůči zaměstnancům či odborové organizaci?

Uvedený problém souvisí jednak s problematikou ochrany osobnosti a soukromí zaměstnance a jednak je zcela jednoznačné o právo každého zaměstnavatele na kontrolu svých objektů i činnosti zaměstnanců podle pracovněprávních předpisů. Také je sku-

tečnost, že na rozdíl od jiných států české pracovní právo tento problém, stejně jako mnoho jiných současných naléhavých problémů – vzhledem k své celkové zastaralosti – blíže neřeší, z čehož vyplývá, že mnohá nedorozumění i subjektivní a nepodložené výklady opírající se o velice obecná ustanovení Listiny základních práv a svobod. Podle článků 11 Listiny základních práv a svobod má každý právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a osobního života, z čehož vyplývá, že veškerá omezení může stanovovat pouze zákon. Zákoník práce v § 74 v písmenu a) stanoví, že vedoucí zaměstnanci jsou povinni kontrolovat práci zaměstnanců a jejich pracovní výsledky. Zaměstnavatelé jsou rovněž podle ustanovení § 132a odst. 3 zákoníku práce povinni kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. K ochraně majetku a prevenci škod jsou oprávněni provádět podle ustanovení § 170 odst. 2 a 3 zákoníku práce kontrolu pracovních úkolů a věcí, které zaměstnanci vnášejí nebo odnášejí od zaměstnavatele, atd. Zákoník práce nikde nestanoví, jakým způsobem a jakými metodami má zaměstnavatel kontroly provádět. Lze pouze dovodit, že by při kontrole nemělo docházet k ponižování lidské důstojnosti, čili že by v souladu s ustanovením § 7 odst. 2 zákoníku práce měl být výkon práv a povinností vždy v souladu s dobrými mravy. Z výše uvedeného lze dovodit, že zaměstnanci, respektive jejich zástupci (příslušný odborový orgán) by měli být informováni o tom, že jejich pracoviště

bude kontrolováno průmyslovou kamerou, čímž budou upozorněni na to, že své pracoviště nemohou dále považovat za místo svého soukromí. S příslušným odborovým orgánem by mělo být podle ustanovení § 18b odst. 3 písm. f) zákoníku práce zavedeno kamerového systému projednáno, pokud jde o opatření, které se bude týkat většího počtu zaměstnanců. Projednáním se rozumí, že příslušný odborový orgán má právo se vyjádřit, ovšem konečné rozhodnutí je věcí zaměstnavatele. (JAK)

Vznik a zánik pracovního poměru vers. státní svátky

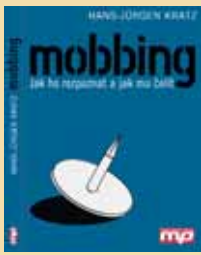
Pracovní poměr zaměstnančiny po výpovědi ze strany zaměstnavatele měl skončit dnem 30. června. Zaměstnančiny však 25. června onemocněla a pracovní neschopnost trvala do 1. července včetně. Pracovní poměr se tedy u jmenované po skončení ochranné doby (nemoci) prodloužil a měl skončit dnem 6. července. Kolegyně však tvrdí, že pracovní poměr nemůže skončit v den, kdy je státním svátkem, ale až dnem následujícím po tomto svátku, tj. 7. července.

Pokud někdo tvrdí, že pracovní poměr nemůže skončit v den, kdy zaměstnanec nemá pracovní směnu, například v den státního svátku, měl by své tvrzení doložit odkazem na příslušný právní předpis. Takový právní předpis však neexistuje, a proto je výše uvedené tvrzení nepravdivé a nemá ani žádnou výkladovou logiku. Odborně jako může pracovní poměr vzniknout v kterýkoliv den, může také kterýkoliv dnem skončit. Podle ustanovení § 45 zákoníku práce činí výpovědní doba dva měsíce [u výpovědi z důvodu organizačních změn podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. a) až c) tři měsíce] a začíná prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po doručení výpovědi a končí uplynutím posledního dne příslušného kalendářního měsíce s výjimkami (například při ochranné době podle ustanovení § 48 odst. 2 zákoníku práce končí uplynutím zbývajících částí výpovědní doby, pokud zaměstnanec neprohlásí, že na prodloužení pracovního poměru netrvá). Druhové věci je, že potvrzení o zaměstnání (zápočtový list) bude zaměstnanci při skončení pracovního poměru v den státního svátku vydáno až v nejbližším následujícím pracovním dni. (JAK)

Odpovědi na dotazy občanů zpracovává Informační kancelář MPSV ve spolupráci s úředníky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR.

Kaleidoskop

Mobbing – jak ho poznat a jak mu čelit

Síkana na pracovišti neboli mobbing vytváří velmi nepříjemnou situaci nejen pro postiženého, ale i pro celé okolí a projevuje se nejen v pracovních vztazích, ale i ve výkonnosti a výsledcích firmy. Nakladatelství Management Press, NT Publishing, s. r. o., vydalo publikaci s názvem Mobbing (Jak ho poznat a jak mu čelit) německého odborníka Hans-Jürgena Krätze. Kniha poskytuje konkrétní rady, jak bojovat proti jevu, k němuž na pracovištích dochází stále častěji a jenž nabývá stále rafinovanějších podob.

Novinky na www.mpsv.cz

Často vám přinášíme informace, že se na půdě našeho ministerstva konala tisková konference na to či ono téma. Dnes už nemusíte být odkázáni na zprostředkované zprávy. Na www.mpsv.cz v sekci *Tiskové zprávy MPSV* najdete odkaz *Tiskové konference*, kde si můžete stáhnout a přečíst v různých formátech audiovizuální záznamy setkání úředníků MPSV s novináři. Další novinkou je tzv. „legislativní kalendář“ neboli přehled návrhů právních předpisů z okruhu působnosti MPSV s informací o stavu jejich projednávání. Tyto údaje naleznete v sekci *Právní předpisy*.

Superden v areálu Helpes

Už podruhé se 17. září t. r. konal v motolském výcvikovém areálu Helpes Den otevřených dveří. Jsou to dva roky, co bylo toto centrum pro speciální výcvik psích pomocníků pro tělesně a zdravotně handicapované otevřeno. Součástí Dne otevřených dveří byla i akce s názvem Superden v Helpes spojená s představením a předáním celkem 13 vycvičených psů novým handicapovaným majitelům. Tradičně se akce zúčastnila zpěvačka Marta Kubišová. Hlavními aktéry dne ale byli čtyřnozí pomocníci, pro které – jak je na fotografiích vidět – byl tento den opravdu super.

Mezinárodní den bílé hole

Ve snaze upozornit na problémy zrakově postižených byl v roce 1964 na zasedání „Světové rady pro blaho slepic“ vyhlášen 15. říjen Mezinárodním dnem bílé hole. U nás se od roku 2000 koná každoročně v polovině října celorepubliková sbírka Bílá pastelka. Tento rok proběhne už 6. ročník sbírky, a to v pondělí 17. října. Účelem sbírky je shromáždit finanční prostředky na výukové programy pro lidi, kteří se učí zvládat samostatnou chůzi s bílou holí a žít v podmínkách ztráty nebo vážného poškození zraku.

Předplatné jen za cenu poštovního a balného!
Objednat lze i na bezplatné lince 800 10 44 10

Práce & sociální politika

Objednávám předplatné měsíčníku *Práce a sociální politika*.

Název organizace:
Příjmení a jméno:
Ulice a č. p.:
PSČ, obec:
Telefon: E-mail:
Údaje pro fakturaci: IČ: DIČ:
Číslo účtu:
Podpis, příp. razítko

Cena předplatného na 1 rok je 120 Kč včetně DPH.
Vyplněný kupon zašlete na adresu:
Postservis, předplatné, Poděbradská 39, 190 00 Praha 9
Předplatné je možné si objednat prostřednictvím internetové podoby měsíčníku na adrese www.noviny-mpsv.cz.

Otázky a odpovědi – I.

Která vyhláška či zákon stanovuje možnost přívděku při starobním důchodu?

Problematiku souběhu starobního důchodu s příjmem z výdělečné činnosti upravuje zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon“).

Kolik si lze přívděkat ke starobnímu důchodu?

Výše výdělku poživitele starobního důchodu není omezena. Podmínkou pro výplatu starobního důchodu v souběhu s příjmem z výdělečné činnosti je pouze skutečnost, že pracovní vztah, který zakládá účast na pojištění, byl uzavřen na dobu nepřesahující jeden rok.

Má důchodce, který třeba pracuje někde na kratší úvazek, dohodu o provedení práce nebo dohodu o pracovní činnosti nárok na nemocenskou? Musí si platit sociální pojištění?

Pokud jde o nárok na nemocenskou dávku, pak se podle § 21 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanec, poživitel starobního nebo plného invalidního důchodu nemocenskou poskytuje při téže pracovní neschopnosti nejdéle po dobu 84 kalendářních dnů a při více pracovních neschopnostech po dobu 84 kalendářních dnů v jednom kalendářním roce. Tato omezení neplatí, jestliže pracovní neschopnost vznikla pracovním úrazem (nemocí

Starobní důchod

z povolání). Každý občan, který je z titulu své činnosti jako zaměstnanec účasten nemocenského pojištění podle předpisů o nemocenském pojištění, je povinen platit pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve stejné výši jako ostatní zaměstnanec. Skutečnost, že je poživitelem plného invalidního či starobního důchodu, je irelevantní. Uvedená zásada (všichni zaměstnanec platí stejné pojistné) byla přijata proto, aby nedocházelo ke zvýhodňování konkrétních skupin zaměstnanců (nižšími odvody za ne odváděnými) na trhu práce. Problematika zdravotního pojištění spadá do kompetence ministerstva zdravotnictví.

Je třeba jen upozornit, že výkon činnosti jakéhokoli

zaměstnanec (tedy i poživitel starobního či plného invalidního důchodu) v rámci dohody o provedení práce nezakládá účast na důchodovém ani nemocenském pojištění, a tudíž ani povinnost platit pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Poživitel takového důchodu, který by vykonával činnost na základě dohody o pracovní činnosti, by byl – stejně jako ostatní zaměstnanec „nedůchodci“ – účasten nemocenského pojištění jen v těch kalendářních měsících, v nichž by jeho příjem dosáhl stanovené výše.

Je možné, aby se zaměstnavatel domluvil se zaměstnankyní, která jde od ledna 2006 do důchodu, že ji

nechá ještě rok v zaměstnaneckém poměru, protože to oběma tak vyhovuje?

Podmínkou nároku na výplatu starobního důchodu v souběhu s příjmem z výdělečné činnosti je, aby byl v souladu s § 37 zákona pracovní vztah sjednán na dobu určitou, nejdéle však na dobu 1 roku, lze-li jej podle zvláštních předpisů na tuto dobu sjednat.

Za sjednání pracovního vztahu na dobu určitou, nejdéle na dobu jednoho roku, lze pro účely důchodového pojištění považovat i změnu dosavadního pracovního poměru sjednaného na dobu neurčitou na pracovní poměr na dobu určitou, a to formou dohody o změně pracovního poměru (dodatkem k pracovní smlouvě ve smyslu § 36 odst. 1 ZP). Musí však přitom být zřejmé, že dochází ke sjednání změny dosavadního pracovního poměru uzavřeného na dobu neurčitou na pracovní poměr na dobu určitou, přičemž tato doba určitá musí být jednoznačně vymezena a nesmí přesáhnout jeden rok. Neříká-li v dohodě o změně pracovního poměru uvedeno, odkdy se pracovní poměr mění z doby neurčitosti na dobu určitou, počítá se doba jednoho roku ode dne sjednání změny.

Zaměstnavatel tedy musí se zaměstnankyní uzavřít dohodu o změně pracovního poměru na dobu určitou nepřesahující 1 rok nebo po skončení pracovního poměru uzavřít nový pracovní poměr na dobu určitou nepřesahující 1 rok.

Soutěž

Cena kvality v sociální péči za rok 2005

Všichni poskytovatelé sociálních služeb i jejich uživatelé mají možnost do 28. října t. r. nominovat jakékoliv zařízení nebo osobu poskytující sociální službu do soutěže o nej kvalitnějšího poskytovatele sociálních služeb v ČR s názvem Cena kvality v sociální péči za rok 2005.

Soutěž vyhlásila redakce odborného časopisu Sociální péče společně s Radou ČR pro jakost a je zařazena do programu Národní politiky pro podporu jakosti v ČR jako jeden ze strategických projektů na rok 2005. Poskytovatelé sociálních služeb z celé ČR se mohou přihlásit sami nebo nominovat své kolegy do soutěže jednoduchým vyplněním dotazníku, který je uveřejněný na webových stránkách: www.socialni-pecce.cz, nebo si vyžádat tištěný dotazník na telefonním čísle redakce Sociální péče: 531 010 910. Účast v soutěži je bezplatná.

Hlavní soutěžní kategorie pro tento rok jsou:

- Cena kvality pro poskytovatele sociálních služeb pro seniory

- Cena kvality pro poskytovatele sociálních služeb pro děti
- Cena kvality pro poskytovatele sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením
- Cena kvality pro poskytovatele sociálních služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením
- Osobnost roku v sociálních službách
- Cena sympatie (pro nejsympatičtějšího pracovníka v sociálních službách)
- Cena ministra práce a sociálních věcí za kreativní přístup k transformaci sociálních služeb

Vítězové budou vyhlášeni 7. dubna 2006 v Praze na slavnostním finále s názvem „Den pro sociální péči“. Kromě prestižního ocenění obdrží také řadu hodnotných cen.

KONFERENCE

Jsme v Evropě zaměstnatelní?

Naše ministerstvo financí podpořilo konání mezinárodní konference s názvem „JSME V EVROPĚ ZAMĚSTNATELNÍ?“. Konference byla součástí evropského projektu „Šíření povědomí o evropské strategii zaměstnanosti“, na kterém se podílí tým Rozvoje lidských zdrojů Národního vzdělávacího fondu spolu s dalšími partnery.

Cílem konference, která se konala 3. října t. r. v prostorách KÚ Středočeského kraje v Praze 5, bylo posílit význam lokální a regionální dimenze v Evropské strategii zaměstnanosti (EES – European Employment Strategy) a podpořit zapojení regionálních a lokálních partnerů. Zúčastnili se jí členové krajských rad rozvoje lidských zdrojů, další regionální politici, zástupci úřadů práce, Svazu měst a obcí ČR, zaměstnavatelů, pracovníci zaměstnavatelských agentur a ostatní, kteří se zabývají oblastí rozvoje lidských zdrojů. Prezentovali se zde úspěšné příklady dobré praxe z regionů a své zkušenosti z oblasti implementace EES přednesli v příspě-

cích také kolegové ze Slovenska a Německa.

V odpoledním bloku byly vyhlášeny výsledky soutěže Dobrá rada

nad zlato. Krajské rady rozvoje lidských zdrojů do ní podle svého zvažení nominovaly příklady dobré praxe ze svých regionů a veřejnost a posléze odborná komise hodnotily nomované projekty podle jejich kvality, přínosu, originality, srozumitelnosti, udržitelnosti nebo rozvoje partnerství. Vítězem se stal projekt Domov sv. Anežky, který vznikl díky úsilí občanského sdružení Pomoc Týn nad Vltavou. Domov sv. Anežky je centrem sociálních služeb pro lidi s tělesným, mentálním nebo kombinovaným postiže-

Koordinátorka projektu Mgr. Petra Jedličková z Národního vzdělávacího fondu a Mgr. Jan Šesták, ředitel Domova sv. Anežky, vítěze soutěže Dobrá rada nad zlato

ním a psychickým onemocněním a pomáhá jim začlenit se do běžného života. Druhé místo patří projektu KÚ kraje Vysočina s názvem Partnerství pro Vysočinu, který má za cíl připravit subjekty v kraji na čerpání prostředků z evropských fondů. Třetí místo obsadil Program spolupráce se školami všech stupňů Třínečských železár, a. s. Ten se snaží motivovat žáky a studenty v moravskoslezském regionu ke studiu technických oborů.

Přírodní lékař
Nyní 32 stran ve čtvrtletníku za 25 Kč!
objednávky předplatného na bezplatné telefonní lince: 800 10 44 10
nebo žádejte u svých trafikantů!

Téma: Jaké bylinky při bolesti hlavy

přírodní lékař

PODZIM 2005 • Ročník 3 • Čtvrtletník

25 Kč

Konopí: Droga nebo lék?

Léčitel
Evy Pilarové

Michal Hudček
Dieta se mu vyplatila

Časopis Národní pojištění
nepostradatelný pomocník ve vaší práci

Obilný měsíčník Národního pojištění vydává Česká agentura sociálního zabezpečení. Přináší aktuální informace z problematiky pracovního práva, důchodového, nemocenského a zdravotního pojištění. Každé číslo poskytuje čtenáři, díky máti sociální pojišťovny a sociální péči. Přidává nové články, vyhládky či surfání vlády. Poskytuje také důležité statistické údaje, tabulky a kontrolní číselníky, stejně jako informace o metodikách a souborech v sociálním zabezpečení či o programových Evropské unie. Nejdříve součástí každého čísla jsou odborné komentáře, ve kterých na dotazy čtenářů odpovídají přední odborníci z dané oblasti. Přehled o právech vydaném čísle, text sejdělářských článků a objemná knih.

aktualizace na webových stránkách: www.np.cz

Roční předplatná
číslo 606 Kč.

Blíží informace o předplatnění
Redakce časopisu Národní pojištění
Česká agentura sociálního zabezpečení
Křehová 25, 225 08 Praha 5
tel./fax: 227 002 884,
e-mail: naz.pojisteni@csaz.cz, www.np.cz

BMS-START, s. r. o.,
Starobabčická 43/9,
107 00 Praha 10-Dubčák,
tel./fax: 271730005, e-mail: info@bms.cz

www.ceskydomov.cz

Tipy & zdraví
na nás útočí čím dál častěji

Tipy & zdraví: pro noviny do lékárny

Inzerce v Tipy & zdraví je investice, která se vrátí

vydavatel: Press Publishing Group
email: info@pressgroup.cz, tel.: 224 012 830

Parlamentní televize 24cz – Politika pod lupou

Parlamentní satelitní a kabelová televize 24cz zahájila své vysílání v České republice 17. 11. 2004, a vyplnila tak svým zaměřením existující mezeru na českém televizním trhu. Existence televize tohoto zaměření poskytuje nejen odborné veřejnosti, ale i běžným občanům lepší přístup k informacím a službám státní správy a samo-správy. 24cz zvyšuje přímou zainteresovanost občanů v oblastech politického, ekonomického a společenského života. Prostřednictvím 24cz dochází k prohloubení komunikace mezi veřejnou správou a občany se zpětnou vazbou.

ného exkluzivního pořadu je tajemník prezidenta republiky Ladislav Ják, který v první části hovoří obecně o činnosti Kanceláře prezidenta republiky a aktuálních tématech, ve druhé části pořadu odpovídá na dotazy diváků.

Dotazy do pořadů mohou diváci zasílat na: premier@24cz-tv.cz, predsedasenatu@24cz-tv.cz a hrad@24cz-tv.cz.

Televizní kanál 24cz je nekódovaný televizní kanál a je přenášen volně přes nejsledovanější satelitní systém družice Astra, současně je v nabídce kabelových sítí UPC a Karneval a vysílání je možné sledovat i na internetových stránkách www.24cz-tv.cz.

Počet registrovaných uživatelů ve zmíněných sítích je 2 196 000.

Televize 24cz vysílá nepřetržitě 24 hodin denně, 7 dní v týdnu.

Základem vysílacího schématu jsou přímé přenosy zasedání pléna Poslanecké sněmovny a Senátu Parlamentu ČR, záznamy vybraných výborů a komisí Parlamentu ČR a pořady vlastní tvorby:

Studio 24 – diskusní pořad k aktuálním politickým a ekonomickým tématům vycházející z jednání Poslanecké sněmovny a prezentující postoje politiků k schváleným či zamítnutým zákonům.

Profily – rozhovory s politiky a významnými osobnostmi o aktuálním dění, profesi a životě.

Burzovní týden – pořad vyráběný ve spolupráci s Burzou cenných papírů Praha zaměřený na rozboru a predikce burzovního trhu.

Ptejte se svého premiéra – premiér Jiří Paroubek se vyjadřuje k aktuálnímu dění a odpovídá na otázky diváků ve vlastním pravidelném exkluzivním pořadu.

Očima předsedy Senátu – předseda Senátu PČR Přemysl Sobotka v pravidelném exkluzivním pořadu komentuje aktuální události a odpovídá na otázky diváků.

Hradní glosy – hostem pravidel-

Představujeme

La Strada oslavila 10 let

Pod názvem La Strada vznikl v polovině devadesátých let trilaterální projekt, do kterého se zapojila Česká republika, Polsko a Nizozemsko. La Strada Česká republika, o. p. s., je nevládní nezisková organizace, která se zaměřuje na prevenci obchodu se ženami, podporu obchodovaných osob, ovlivňování zákonodárců a informování veřejnosti o tomto problému.

Ještě v polovině devadesátých let byl obchod s lidmi zapovězenou oblastí. Neprobíhala na toto téma žádná veřejná diskuse a lidé často nesprávně zaměňovali obchod s lidmi jen za prostituci. Právě projekt La Strada začal upozorňovat výrazněji i na jiné formy obchodu s lidmi, na jejich příčiny a důsledky. Během deseti let se La Strada stala uznávanou expertní organizací v oblasti problematiky obchodu s lidmi, poskytl pomoc stovek obchodovaných osob a dalším tisícům poradenství. V současné době působí La Strada v 9 zemích především východní Evropy. Za své úsilí získal navíc La Strada network v roce 2004 ocenění britské hudební televize MTV Free Your Mind Award.

Co je obchod s lidmi?

Podle La Strady se jedná o závažné porušování lidských práv, kdy jsou lidé nuceni vykonávat nějakou

práci pod hrozbou násilí nebo prostřednictvím psychického a fyzického násilí. Mezi formy obchodování s lidmi se řadí především nucená prostituce, nucená práce, obchod se sňatkem, nucená služba v domácnostech a ošetrovatelství, prakticky podobné otroctví nebo nedobrovolné odjímání orgánů.

Jak zabránit obchodu s lidmi

Omezit obchodování s lidmi se La Strada snaží hlavně šířením informací a vzděláváním. Prosaňuje přitom pět základních principů: respekt k lidským právům, rovnost příležitostí, nediskriminace, zájmy obchodovaných osob jako veřejný zájem a empowerment. Princip empowermentu je pro preventivní aktivitu klíčový. Vychází z předpokladu, že osoba se může aktivně bránit či snižovat riziko negativních jevů tehdy, má-li k dispozici dostatečné informa-

ce, dovednosti a především její motivována je aktivně a samostatně využívat. Základním kamenem prevence jsou informace – informace v různé podobě, v různé zpracování a především „ušité“ na míru dané cílové skupině. La Strada vydává různé informační materiály a pořádá interaktivní semináře, které jsou uzpůsobeny pro příslušnou cílovou skupinu.

Pomoc v nouzi

La Strada poskytuje pomoc osobám, které se dostaly kvůli praktickým užíváním obchodníků s lidmi do obtížné životní situace. Takovým lidem nabízí bezplatné ubytování na anonymní adrese, bezplatné poskytnutí sociální pomoci a poradenství, časové a vyšší limitovanou finanční podporu, zprostředkování právní pomoci, zprostředkování lékařské péče, zprostředkování psychologické a psychoterapeutické pomoci, doprovodné sociální práce, při kterých je klientele poskytována asistence přímo při jednáních na úřadech a při komunikaci s relevantními státními a nestátními institucemi, v případě cizinců a cizinek pak asistenci při návratu do země původu a zprostředkování pomoci v domovské zemi.

Obrátit se na La Stradu mohou jak obchodované osoby samotné, tak i jejich příbuzní, přátelé a známí prostřednictvím SOS linky na čísle 222 717 171. Každou středu je v provozu od 16 do 18 hod. i ruskojazyčná linka.

„Používej pusu“

Od poloviny září probíhá v Chebu kampaň proti vykořisťování žen v prostituci pod názvem „Používej pusu“. Realizuje ji La

Strada za podpory Slovak-Czech Womens Fund. Cílem kampaně je komunikovat právo žen pracujících v prostituci na důstojné pracovní podmínky a právo postavit se proti vykořisťování a násilí. Prostituce je zdrojem obživy. Obchodem s lidmi se stává, pokud je vykonávána nedobrovolně anebo za podmínek, které žena nemůže ovlivnit.

ZÁVĚREM

Obdobní uvádějí, že více než 80 % osob obchodovaných za účelem zneužívání v sexuálním průmyslu tvoří ženy a děti. Ženy a děti představují většinu lidí, kteří žijí na hranici chudoby. V zemích, kde je ekonomická situace velmi problematická, mají ženy malou šanci na uplatnění. Toho jsou si velmi dobře vědomi ti, kteří je najímají a přicházejí s nabídkou, která je často jedinou alternativou. OSN uvádí, že na světě je ročně obětí obchodu s lidmi 700 tisíc až 2 miliony žen a dětí. Rada Evropy uvádí, že jsou to dokonce až 4 miliony žen. Pro popis obchodu s lidmi se hodí tzv. fenomén ledovce: případy, které známe, představují podle odborníků maximálně třetinu celkového rozsahu tohoto jevu.

Kontakt:
La Strada ČR, o. p. s.,
P. O. Box 305,
111 21 Praha 1,
tel. (info/SOS): 222717171,
e-mail: lastrada@strada.cz,
web: www.strada.cz

TV rip

„Nemám práci“ v České televizi

Od září se můžeme na obrazovkách České televize setkat s novým magazínem „Nemám práci“. Vysílá se pravidelně v pondělí na ČT 2 kolem 18. hodiny. Jak název napovídá, je určen především pro ty, kteří jsou nezaměstnaní. Jeho cílem je pomoci jim orientovat se lépe na pracovním trhu.

Atraktivitu magazínu pro diváka podporuje fakt, že se opírá hlavně o skutečné osudy a zkušenosti, využívá současně poznatky z oblasti rozvoje lidských zdrojů, ze systému rekvalifikací a uplatnění v nových profesích. Do vysílání je zařazena i anketa s uchazeči o zaměstnání a dozvíte se, jak nejlépe komunikovat s úřady i zaměstnavateli. Tvůrci pořadu spolupracují s úřady práce, s psychology, sociology i dalšími odborníky v dané oblasti. Magazín přináší informace o změnách legislativy i o akcích pořádaných v rámci republiky s cílem rozšíření pracovních příležitostí. Snaží se také motivovat všechny, kteří chtějí svoje schopnosti a úsilí vložit do vlastního podnikání, k aktivnímu přístupu při řešení složité životní etapy.

Pořad vyrábí Centrum publicistiky a dokumentu Televizního studia Ostrava v dramaturgii Josefa Albrechta a moderuje ho Kateřina Huberová.

FOTO: ČT

Křížovka

Na základě rozhodnutí vlády se zvýší od lednové splátky v roce 2006 všechny důchody téměř o 5 %. Průměrný starobní důchod by měl činit 8128 Kč. Vláda tak vyhověla návrhu místopředsedy vlády a ministra práce a sociálních věcí Ing. Zdeňka Škromacha, který zdůraznil: „Nižší valorizace penzí... (viz tajenka)“

Vyluštěnou tajenku zasíláte na adresu redakce novin do konce října. Jeden z vás obdrží publikaci *Psychologie týmové práce* Nickyho Hayese z nakladatelství Portál. Kniha vysvětluje rozdíly mezi týmem a sociální skupinou, zabývá se budováním týmu (teambuilding), vedením týmu (team leadership) a způsoby, jak zlepšit komunikaci uvnitř týmu. Každá kapitola obsahuje několik případových studií, které vycházejí ze skutečného života. Nechybí ani doporučení pro manažery, jak převést poznatky do praxe.

Tajenka z minulého čísla: „...rozum převažovat nad populismem.“ Publikaci *Management genderových vztahů* (Postavení žen a mužů v organizaci) získává H. Macková ze Žasov. Gratulujeme.

	Drobná mince starých Řeků	Mrzout (expres.)	Konec (expres.)	Číslovka	Název písmene	Mít kašel	Svazek obilí	Seknutí (knižně)	Iniciály zokeje Popelera	Řezáním oddělit	Pipání	Jméno Zátopka Pohled (knižně)	Entita	Rímských 1001	Ženské jméno	Vznášet se
Zlábek						Horní stěna										
1. díl tajenky						2. díl tajenky										
						Nejinak										
Pcháč					Halda				Epopěj						Značka astatu	
					Plátěné obydlí				Asiat						Nemoc rtu	
Přadná rostlina					Peřej			Jméno psa							Osobní zájmeno	
					Zurřivost			Asijský sokolík							Edém	
SPZ Olomouce			Útok				Mongolský rolník						Duchovní			
			Žena rasa				Prorazit						Remen			
Alan						Mzda						Mužské jméno				Stepní tráva
						Zaúpění						Dravý pták				Papoušek
	Neobuta	Starořek	Korálový útes			Zbabělec				Součást lodi						
						Španělská polévka				Plavečkový styl						
Obyvatel Pyrenejí					Palivo				Stará zbraň						Plošná míra	
					Polní plodina				Půlka						Jaká (sloven.)	
Otcové (knižně)					Mít (řídce)				Tlak						Druh pepře	
					Značka india				Od (latinsky)						Značka drachmu	
3. díl tajenky																
Carrollova hrdinka						Řídké tkanivo										Pomůcka: Aon, de, kavyi, oset, rasicie, tela
												Šachová figura				

„KUCHAŘKA“ PRO NEZAMĚŠTNANÉ

Jaké jsou možnosti nezaměstnaných při hledání práce

Práci si člověk může hledat sám nebo s pomocí úřadu práce. Může se obrátit i na agentury práce, které zprostředkovávají zaměstnání (musí mít k této činnosti licenci MPSV).

Pokud se člověk rozhodne pro úřad práce – a je skutečně nezaměstnaný, měl by udělat tyto kroky: dostavit se na úřad práce, v jehož územním obvodu má trvalé bydliště; tam si podat žádost o zprostředkování zaměstnání; v případě, že mu úřad práce zaměstnání neprospěje do sedmi dnů nebo si ji uchazeč nenajde sám, může požádat úřad práce o podporu v nezaměstnanosti.

Během doby, kdy je uchazeč o zaměstnání veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, a to bez ohledu na to, zda pobírá či nepobírá podporu v nezaměstnanosti, musí pravidelně docházet na úřad práce a spolupracovat s ním. V opačném případě ho může ÚP vyřadit z evidence.

Pokud má občan zájem jen o informace o možnostech zaměstnání a o volných pracovních místech a o poradenskou činnost týkající se zaměstnání, může se obrátit na kterýkoli úřad práce a požadovat informace o volných pracovních místech. Právě za tímto účelem vedou úřady práce evidenci volných pracovních míst (k dispozici on-line na www.portal.mpsv.cz).

Podpora

V NEZAMĚŠTNOSTI

Aby uchazeč o zaměstnání mohl pobírat podporu v nezaměstnanosti, musí splnit základní podmínku – v uplynulých třech letech musí odpracovat alespoň 12 měsíců. Stejná podmínka platí i pro absolventy (do odpracované doby se jim započítávají i brigády, které zakládají účast na sociálním pojištění – např. dohoda o pracovní činnosti).

Podpora v nezaměstnanosti se vyplácí po dobu šesti měsíců. Vypočítává se z průměrného měsíčního příjmu, který uchazeč pobíral v posledním zaměstnání. První tři měsíce činí 50 % průměrného měsíčního výdělku z posledního zaměstnání, další tři měsíce pak 45 %. Nejvíce však člověk může pobírat 2,5násobek životního minima, tj. 10 750 Kč.

Délka podporačiny doby je pro uchazeče do 50 let věku 6 měsíců. Lidé, kterým je 50–55 let, mají možnost pobírat podporu v nezaměstnanosti 9 měsíců a pro občany nad 55 let činí délka podporačiny doby 12 měsíců. Pro poslední dva případy ale platí, že musí prokázat alespoň 25 let, resp. 30 let účasti na důchodovém pojištění.

V případě, že se uchazeč o zaměstnání rozhodne pro absolvování rekvalifikačního kurzu, dostává po celou dobu jeho trvání 60 % průměrného měsíčního příjmu z posledního zaměstnání, nejvíce však 12 040 Kč.

Lidé, kteří pobírají podporu v nezaměstnanosti, mají možnost si přivydělat, a to maximál-

ně do výše poloviny minimální mzdy – dnes je to 3593 Kč. Přivydělávat si mohou maximálně 20 hodin týdně.

Musím vzít jakoukoliv nabídku na práci?

Podle zákona o zaměstnanosti občan nemusí přijmout jakékoli zaměstnání, které mu úřad práce nabídne. Nabízené zaměstnání musí být pro dotyčného vhodné, například po zdravotní stránce. Také se přihlíží k předchozí kvalifikaci uchazeče – tedy jaké má vzdělání, praxi a podobně – a také k možnostem dojíždění a ubytování.

Pokud se člověk stará o malé dítě a musí tomu přizpůsobit svůj čas, postupuje úřad práce při hledání vhodného zaměstnání pečlivěji, a to právě s ohledem na péči o děti.

Jak mohu přijít o podporu v nezaměstnanosti

Hlavním důvodem, proč se lidé hlásí na úřad práce, je snaha

najít zaměstnání. Pokud ale uchazeč o zaměstnání nespouprcuje s úřadem práce, např. nedochází na úřad práce ve stanovenou dobu, nedochází k zaměstnavateli, které mu úřad práce nabídne, pracuje na černo a přitom pobírá dávky, může mu ÚP pozastavit vyplácení podpory v nezaměstnanosti nebo ho dokonce ze své evidence úplně vyřadit.

Znovu může dotyčného zaplat do evidence uchazečů o zaměstnání až po uplynutí 6 měsíců.

Délka evidence

Člověk může být veden v evidenci uchazečů o zaměstnání tak dlouho, dokud práci hledá nebo dokud mu jí úřad práce neprospěje.

Podpora v nezaměstnanosti ale může být vyplácena pouze po takzvané podporačiny době, tj. 6 měsíců–12 měsíců (dle věku uchazeče). Pak je třeba obrátit se na jiné systémy (podle přepisů sociálního zabezpečení).

Z ÚŘADU PRÁCE

Projekty pro nezaměstnané z jihu Čech

Úřad práce v Českých Budějovicích připravuje vlastní projekty, které mají za cíl posílit aktivní politiku zaměstnanosti a začlenění těch skupin obyvatelstva, které jsou na trhu práce nějakým způsobem ohroženy. Mají být financovány za pomoci finančních prostředků z Evropského sociálního fondu.

Projekty jsou připravovány na základě národní strategie vypracované MPSV a jsou založeny na přímém přidělení prostředků Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), proto se jim obecně říká národní projekty. Spolu s ÚP v Českých Budějovicích, který tyto projekty předkládá MPSV ke schválení, se na jejich přípravě podílí všechny úřady práce v Jihočeském kraji.

Formou vyhlášení veřejných zakázek hledá ÚP v Českých Budějovicích pro realizaci vzdělávacích a poradenských aktivit nejvhodnějšího dodavatele. Je nezbytné, aby vybraní dodavatelé služeb pro národní projekty znali aktuální strukturu a poptávku trhu práce, měli zkušenosti s realizací aktivit pro nezaměstnané a byli schopni navazovat kvalitní partnerství se zaměstnavateli a jinými subjekty v zájmu projektu.

Úřad práce v Českých Budějovicích zveřejnil zadávací řízení pro první plánovaný projekt „Najdi si práci v Jihočeském kraji“. Veřejná zakázka byla zveřejněna dne 20. července t. r. pod evidenčním číslem 50010717 na adrese www.centralniadresa.cz. Aktivitu tohoto národního projektu jsou zaměřeny na prevenci dlouhodobé nezaměst-

nanosti. Osoby, které právě ztratily práci nebo jsou nezaměstnané krátce či jsou ztrátou zaměstnání aktuálně ohrožené, dostanou tak možnost rychle se znovu na trhu práce zapojit. ÚP v Českých Budějovicích obdržel v zákonem termínu dvě nabídky. Nyní se výběrový proces nachází ve fázi posuzování a hodnocení nabídek. Předpokládáme zahájení realizace je očekáváno na přelomu října a listopadu letošního roku.

Druhý připravovaný projekt „Příprava na práci v Jihočeském kraji“ bude zaměřen na skupiny nezaměstnaných, kterým brání v přístupu na trh práce různé handicap. V těchto chvílích vrcholí dokončování práce, měli zkušenosti s realizací aktivit pro nezaměstnané a byli schopni navazovat kvalitní partnerství se zaměstnavateli a jinými subjekty v zájmu projektu.

Úřad práce v Českých Budějovicích zveřejnil zadávací řízení pro první plánovaný projekt „Najdi si práci v Jihočeském kraji“. Veřejná zakázka byla zveřejněna dne 20. července t. r. pod evidenčním číslem 50010717 na adrese www.centralniadresa.cz. Aktivitu tohoto národního projektu jsou zaměřeny na prevenci dlouhodobé nezaměst-

ZDROJ: ÚP V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Letáky MPSV

Nemocenské pojištění

Nemocenské pojištění tvoří spolu se základním důchodovým pojištěním a zvýšením důchodu pro bezmocnost součást sociálního zabezpečení ve smyslu zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení ve znění pozdějších předpisů.

Z nemocenského pojištění zaměstnanců se poskytují 4 dávky:

- nemocenské,
- podpora při ošetřování člena rodiny,
- vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství,
- peněžitá pomoc v mateřství.

Z nemocenského pojištění osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) se poskytují 2 dávky:

- nemocenské,
- peněžitá pomoc v mateřství.

Uplatňování nároku na dávky

Nárok na dávky nemocenského pojištění se uplatňuje předložením předepsaného tiskopisu, který vystavuje příslušný lékař. Žena, která do své trvalé péče nahrazující péči mateřskou převzala dítě, uplatňuje nárok na peněžitou pomoc v mateřství předložením své písemné žádosti. Žádost o dávku podávají zaměstnanci u svého zaměstnavatele, osoby samostatně výdělečně činné u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.

Nárok na dávky nemocenského pojištění má i zaměstnanec, kterému skončil pracovní poměr, v tzv. ochranné lhůtě. Ochranná lhůta činí 42 dnů od skončení zaměstnání; jestliže však zaměstnanec byl naposledy zaměstnán po kratší dobu, činí ochranná lhůta jen tolik dnů, kolik dnů byl naposledy zaměstnán. U žen, jejichž zaměstnání skončilo v době těhotenství, činí ochranná lhůta vždy šest měsíců. To platí obdobně i pro osoby samostatně výdělečně činné.

Podmínky nároku na dávky

Nemocenské

U zaměstnanců jsou podmínky vzniku dávky nemocenské následující: uznání dočasné neschopnosti k práci či nařízená karanténa; účast na nemocenském pojištění nebo trvání ochranné lhůty v době vzniku dočasné pracovní neschopnosti; nevykonávání práce v tom zaměstnání, z něhož bylo nemocenské přiznáno; nevyčerpaná podporačiny doba. OSVČ (mimo podmínky stanovených pro zaměstnance) nesmí v době pracovní neschopnosti nebo karantény osobně vykonávat samostatnou výdělečnou činnost; musí mít zaplacenou pojistné na nemocenské pojištění a musí být účastna nemocenského pojištění OSVČ po dobu aspoň 3 měsíců před vznikem pracovní neschopnosti.

Podpora při ošetřování člena rodiny

- účast na nemocenském pojištění nebo trvání ochranné lhůty v době vzniku potřeby ošetřování člena rodiny
- zaměstnanec nepracuje z důvodu ošetřování člena rodiny nebo péče o dítě ve věku do 10 let ze stanovených důvodů
- žiti v domácnosti s ošetřovaným, tato podmínka se nevztahuje na ošetřování dítěte mladšího 10 let rodičem
- nevykonávání práce v tom zaměstnání, z něhož byla podpora při ošetřování člena rodiny přiznána

Vyrovnávací příspěvek v těhotenství či mateřství

- účast ženy na nemocenském pojištění
- převedení těhotné zaměstnankyně nebo matky do konce 9. měsíce po porodu na jinou práci ze stanovených důvodů
- pokles jejího výdělku z důvodu převedení bez jejího zavinení

Vyrovnávací příspěvek se stanoví jako rozdíl mezi denním vyměřovacím základem, který měla zaměstnankyně před tím, než byla převedena na jinou práci, a průměrným denním zápočetelným příjmem po převedení na jinou práci.

Peněžitá pomoc v mateřství

U zaměstnankyně jsou tyto podmínky: účast ženy na nemocenském pojištění nebo trvání ochranné lhůty; získání aspoň 270 kalendářních dnů účasti na nemocenském pojištění v posledních dvou letech před porodem; porod a nevykonávání práce v tom zaměstnání, z něhož byla peněžitá pomoc v mateřství přiznána. U OSVČ musí být navíc zaplacenou pojistné na nemocenském pojištění; nesmí vykonávat samostatnou výdělečnou činnost a musí splňovat aspoň 180 dnů účasti na nemocenském pojištění OSVČ v období jednoho roku před porodem.

Výpočet dávek nemocenského pojištění

Denní vyměřovací základ

U zaměstnanců se zápočetelný příjem zúčtova-

ný v rozhodném období, kterým je zpravidla 12 kalendářních měsíců bezprostředně předcházejících kalendářnímu měsíci, ve kterém došlo ke vzniku pracovní neschopnosti, potřeby ošetřování člena rodiny či nástupu na mateřskou dovolenou, dělí počtem kalendářních dnů připadajících na rozhodném období. Do tohoto počtu dny ve však některé dny nezahrnují, aby neodvůdně nedocházelo k rozmlnění výše denního vyměřovacího základu (např. dny poskytování nemocenského).

U osob samostatně výdělečně činných se denní vyměřovací základ zjistuje obdobným způsobem s tím, že rozhodným obdobím je zpravidla kalendářní rok předcházející roku, v němž vznikla pracovní neschopnost či v němž žena nastupuje mateřskou dovolenou, a zápočetelným příjmem se rozumí úhrn měsíčních vyměřovacích základů pro stanovení záloh na pojistné na důchodové pojištění.

Redukční hranice

Pro redukcii jsou stanoveny od 1. 1. 2002 do 31. 12. 2005 dvě hranice: 480 Kč a 690 Kč (porovnej viz str. 2). Vypočtený denní vyměřovací základ podléhá redukcii v případě, že jeho výše přesáhne stanovenou hranici:

- pro nemocenské a podporu při ošetřování člena rodiny za dobu prvních 14 dnů nároku na dávku se z částky do 480 Kč započítává jen 90 % a až od 15. dne se tato částka započítává plně,
- z částky nad první redukční hranici do druhé redukční hranice se započítává jen 60 %,
- k částce nad druhou redukční hranicí se nepřihlíží.

Procentní sazba

Dávky nemocenského pojištění se vypočítávají z denního vyměřovacího základu příslušnou procentní sazbou. U peněžité pomoci v mateřství a u podpory při ošetřování člena rodiny je to 69 %, u nemocenského 25 % za první tři kalendářní dny pracovní neschopnosti nebo karantény, dále 69 %.

JAK DROBNÉ PODNIKÁNÍ POMÁHÁ VYTVÁŘET PRACOVNÍ MÍSTA

Mikrouvěř v jihovýchodní Evropě

Budování partnerství

Zkušenosti západních zemí ukazují, že poskytování mikrouvěřů je užitečné, i když okrajový nástroj boje proti nezaměstnanosti. Pomáhá lidem nastartovat vlastní životaschopné podniky. Projekt ILO nyní pomáhá začlenit tyto drobné úvěry do aktivní politiky zaměstnanosti ve třech zemích jihovýchodní Evropy. Projekt je součástí úsilí Spojených národů, v jejichž rámci byl rok 2005 vyhlášen jako „Mezinárodní rok mikrouvěřů“.

V jihovýchodní Evropě je nezaměstnanost stále palčivým problémem. Ke všeobecným potížím ekonomické transformace ze státních socialistických systémů přispívají další faktory, jako je nízká výchozí základna, vlnná nestabilita pro investory na Balkáně, nedostatečná dopravní infrastruktura a také větší vzdálenost k hlavním evropským trhům. Země mají také málo rozpočtových zdrojů k provádění aktivní politiky zaměstnanosti.

Projekt ILO nazvaný „Sociální financování na podporu samostatné výdělečné činnosti 2004–2005“ financovaný francouzskou vládou usiluje o přípravu půdy pro národní programy, které nabídnou základní kapitál budoucím drobným podnikatelům, kteří se rekrutují z uchazečů o zaměstnání. Projekt působí v Bulharsku, Rumunsku a Srbsku a je založen na úspěšných zkušenostech hlavně ve Francii, ale i v jiných evropských státech, kde jsou mikrouvěry jedním z nástrojů k potírání nezaměstnanosti. Zkušenost ukázala, že když dostanou podnikáři nezaměstnaní lidé příležitost a finanční podporu k založení vlastní živnosti, naděje na přežití těchto malých podniků je velmi podobná jako u poskytovatelů jiných komerčních úvěrů. Ve Francii činí například 67 %, což je více než u ostatních začínajících podniků. Po skončení projektu dochází k určitému poklesu, po dvou až třech letech je přežití těchto podniků stále na průměru. Data z jiných zemí jsou obdobná. Projekt usiluje o vytvoření spolupracující sítě mezi relevantními

FOTO: INTERNATIONAL LABOUR ORGANIZATION/MAILLARD J.

státními orgány, hlavně úřady práce, bankami a agenturami pro malé a střední podniky. Nad projektem převzala záštitu příslušná ministerstva. Výsledkem pravidelných schůzek bylo vypracování plánu činnosti pro poskytování mikrouvěřů se zaměřením na zvláště ohrožené úseky. Například v Srbsku se program zaměřil na státní železniční společnost, kde restrukturizace vedla k uvolnění velkého počtu železničářů.

V Srbsku byla v r. 2004 registrována nezaměstnanost na úrovni 18,4 %. V rámci ministerských programů týkajících se poskytování státních půjček nezaměstnaným pro zahájení podnikatelské činnosti si podalo žádost 7000 zájemců. Uspokojeno jich však mohlo být pouze 1500. Projekt ILO celkovou kapacitu rozšíří. Zkušenosti z Rumunska ukazují, že zešťholování podniků vede v průměru k uvolnění 10–15 %

procent pracovníků. Zejména mladí lidé se snaží o vyřešení svých problémů samostatnou výdělečnou činností, například poskytováním služeb v dopravě. Data o úspěšnosti zahájených programů sice nejsou dosud k dispozici, ale v rámci projektu, který působí v Brašově, zahájilo s pomocí mikrouvěřů podnikání 33 lidí uvolněných z místního závodu a po šesti měsících v této činnosti stále pokračují.

ILO považuje podporu drobného podnikání za součást svého rozsáhlého „programu důstojné práce“, v jehož rámci se snaží realizovat partnerství mezi odbory a zaměstnavateli. Toto partnerství se prosazuje například při uvolňování pracovníků. Odbory se v těchto případech především snaží dosáhnout pro pracovníky co nejvyššího odstupu, ve spolupráci se zaměstnavateli se však prosazují i jiné formy pomoci uvolněným pracovníkům, kterým zajistí trvale udržitelný budoucí příjem. Některé země zpočátku váhaly se zahájením programů pro poskytování půjček nezaměstnaným a obávaly se celkového zvyšování zadluženosti obyvatelstva. Brzo se však přesvědčily, že tyto obavy nejsou podloženy, protože půjčky nejsou určeny na spotřebu. Finanční služby pro zahájení podnikatelské činnosti naopak podporují tvorbu příjmu a jsou jedním z nástrojů ekonomického rozvoje. Programům ILO na podporu mikrouvěřů ve zmíněných zemích se dostalo dalšího povzbuzení v únoru 2005, kdy Evropská unie mikrouvěry oficiálně nepodporuje jako nástroj k potírání nezaměstnanosti. Dá se předpokládat, že toto rozhodnutí povede k jejich zvýšenému používání v celé oblasti.

2005 – MEZINÁRODNÍ ROK mikrouvěřů

Valné shromáždění Spojených národů vyhlásilo rok 2005 Mezinárodním rokem mikrouvěřů. V letošním roce došlo v systému Spojených národů k zahájení řady programů s cílem zvýšit celkové povědomí o potenciálu mikrouvěřů a mikrofincování a podpořit partnerství a inovativní přístupy mezi vládami, dárci, mezinárodními organizacemi, nevládními organizacemi, finančními institucemi a soukromým sektorem. Mikrofinancování má již dnes pozitivní vliv na miliony chudých lidí tím, že jim umožňuje přístup k úvěru, pojištění a dalším jinak nedostupným službám. Stále však existuje velká propast mezi poptávkou a nabídkou a potenciál tohoto nástroje boje s chudobou se využívá jen v malé části. Mikrouvěry podporují iniciativu a samostatnou výděleč-

nou činnost, pomáhají lidem vstoupit do ekonomické činnosti a postupně zaměstnat další nezaměstnané. Sahrávají klíčovou roli zejména v dosahování ekonomické soběstačnosti žen. ILO využívá mikrofinancování k posílení svého programu důstojné práce. Tento program je velmi důležitý zejména v zemích, kde tato organizace usiluje o pokrok v plnění základních standardů práce, vyměnění nucené a dětské práce. Programy pomáhají nahradit rodinný příjem, když pracující děti začnou chodit do školy, nebo pomáhají lidem vyběhnout z dluhů, které by jinak byli povinni si odpracovat. Pomáhají také migrujícím pracovníkům v bezpečném posílání peněz do rodných zemí a ve využití těchto prostředků k další výdělečné činnosti.

Některé důležité údaje (platnost k 1. říjnu 2005)

ŽIVOTNÍ MINIMUM* (ZM měsíčně) od 1. 1. 2005	<i>částka na výživu a ostatní základní osobní potřeby...</i>	od 0 do 6 let věku 1720 Kč, 6-10 let 1920 Kč, 10-15 let 2270 Kč, nezapařené dítě 15-28 let 2490 Kč, ostatní občane 2260 Kč
MINIMÁLNÍ MZDA* od 1. 1. 2005	<i>částka na domácnost</i>	jednotlivce 1940 Kč, 2 osoby 2530 Kč, 3-4 osoby 3140 Kč, 5 a více osob 3520 Kč
MINIMÁLNÍ MZDOVÉ TARIFY* (při týdně pracovní době 40 hod.) od 1. 1. 2005	<i>pro zaměstnance v průměrné měsíční mzdě:</i>	7185 Kč (při týdně pracovní době 40 hodin), tj. 42,50 Kč/hod.
	<i>1. tarifní stupeň:</i>	42,50 Kč/hod. 7185 Kč/měs.
	<i>2. tarifní stupeň:</i>	44,30 Kč/hod. 7480 Kč/měs.
	<i>3. tarifní stupeň:</i>	46,20 Kč/hod. 7810 Kč/měs.
	<i>4. tarifní stupeň:</i>	48,30 Kč/hod. 8240 Kč/měs.
	<i>5. tarifní stupeň:</i>	51,90 Kč/hod. 8770 Kč/měs.
	<i>6. tarifní stupeň:</i>	55,70 Kč/hod. 9420 Kč/měs.
	<i>7. tarifní stupeň:</i>	60,10 Kč/hod. 10 160 Kč/měs.
	<i>8. tarifní stupeň:</i>	65,20 Kč/hod. 11 020 Kč/měs.
	<i>9. tarifní stupeň:</i>	70,90 Kč/hod. 11 980 Kč/měs.
	<i>10. tarifní stupeň:</i>	77,80 Kč/hod. 13 150 Kč/měs.
	<i>11. tarifní stupeň:</i>	85,10 Kč/hod. 14 550 Kč/měs.
	<i>12. tarifní stupeň:</i>	95,60 Kč/hod. 16 160 Kč/měs.
CESTOVNÍ NÁHRADY* od 1. 1. 2005	<i>výše stravného za každý kalendářní den pracovní cesty</i>	5-12 hod. 58-69 Kč, 12-18 hod. 88-106 Kč, nad 18 hod. 138-165 Kč
	<i>náhrada za používání vlastního vozidla</i>	spolřeba PH + sazba za 1 km jízdy: jednoposádková vozidla a tříkolky 1,00 Kč, osobní motorová vozidla 3,80 Kč
	<i>průměrné ceny PH:</i>	Benzin 910 Special 27,10 Kč; benzin 910 Normal 27,60 Kč; Benzin 950 Super 27,40 Kč; benzin 950 Super plus 31,00 Kč; motorová nafta 26,60 Kč

NEMOCENSKÉ DÁVKY* (od 1. 1. 2004)	první 3 kalendářní dny prac. neschopnosti 25 % z denního vyměřovacího základu, za každý další kalendářní den 69 % z denního vyměřovacího základu
PODPORA PŘI OŠETŘOVÁNÍ ČLENA RODINY* (od 1. 1. 2004)	69 % za kalendářní den z denního vyměřovacího základu
POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ*	<i>Sazby pojistného z vyměřovacího základu:</i>
	<i>u organizace a malé organizace:</i> 26 %, z toho 3,3 % na NP, 21,5 % na DP a 1,2 % na SPZ
	<i>u zaměstnavatele:</i> 8 %, z toho 1,1 % na NP, 6,5 % na DP a 0,4 % na SPZ
	<i>u OSVČ:</i> 29,6 % na DP a SPZ, z toho 28 % na DP a 1,6 % na SPZ a 4,4 % na NP (dobrovolně) 28 % na DP
POJISTNÉ NA ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ*	<i>OSVČ:</i> 13,5 % z vyměřovacího základu
	<i>zaměstnanec:</i> 4,5 % z vyměřovacího základu
	<i>zaměstnavatel:</i> 9 % z vyměřovacího základu
DÁVKY SSP BEZ ZÁVISLOSTI NA VÝŠÍ PRŮJMU*	<i>rodičovský příspěvek:</i> 1,54násobek částky ZM na výživu a ostatní základní osobní potřeby rodiče
	<i>ovocná:</i> 1 dítě – Sňatek částka na osobní potřeby tohoto dítěte, 2 děti – Sňatek částka na osobní potřeby jednoho dítěte, 3 a více dětí – 10násobek úhrnu částek na jejich osobní potřeby
	<i>požitelná:</i> 5000 Kč

MÍRA NEZAMĚSTNANOSTI**	průměr za rok 1998: 6,0 %, 1999: 6,5 %, 2000: 9,0 %, 2001: 8,5 %, 2002: 9,2 %, 2003: 9,9 %, 2004: 9,2 (nová metodika) 2005: 8,8 % (nová metodika)
NEZAMĚSTNANÍ EVIDOVANÍ** k 30. 9. 2005	celkem: 503 396 z toho: 272 165 žen 74 258 osob se zdravotním postižením 47 094 absolventů škol a mladistvých
VOLNÁ PRACOVNÍ MÍSTA** (VPM) k 30. 9. 2005	celkem za ČR: 55 798
UCHAZEČI NA VPM**	průměrný počet uchazečů na 1 VPM k 30. 9. 2005: 9,0
PRŮMĚRNÁ VÝŠE STAROBNÍHO DŮCHODOU (sázka) celkem**	zař. 2005: 7742 Kč
BEZPEČNOST A OCHRANA ZDRAVÍ PŘI PRÁCI*** (v roce 2004)	počet nemocí z povolení nově zjištěných: 916 počet prac. úrazů bez následné prac. neschop.: 27 555 smrtelné úrazy: 168
PRACOVNÍ ÚRAZY S PN NAD 3 DNY*** (ČR celkem)	v roce 2004: 79 166
DÁVKY DŮCHODOVÉHO ZABEZPEČENÍ*** výdaje v 1. pololetí 2005 (v tis. Kč)	celkem: 121 585 630 v lom: starobní 87 655 006 přijetí invalidní 17 481 714 částelný invalidní 5 244 667 vdovský 9 034 689 vdovský široký 818 401 siročí 1 361 283
PRŮMĚRNÁ MĚSÍČNÍ MZDA***	2003 ²⁾ celkem v národním hospodářství 16 920 Kč, PS 16 955 Kč, NS 16 800 Kč podnikatelská sféra (PS) 2004 ²⁾ celkem v národním hospodářství 18 035 Kč, PS 18 116 Kč, NS 17 761 Kč nepodnikatelská sféra (NS) 1. pololetí 2005 ²⁾ celkem v národním hospodářství 18 220 Kč, PS 18 317 Kč, NS 17 895 Kč
ZÁKLADNÍ UKAZATELE POPULAČNÍHO VÝVOJE*** v 1. pololetí 2005 ²⁾	absolutní údaje: sňatky 21 606, rozvody 16 371, živé narození 51 193, zemřelí 54 773, celkový přírůstek 14 788, středně starý obyvatel 10 225 033 relativní údaje: sňatky 4,3, rozvody 3,2, živé narození 10,1, zemřelí 10,8, celkový přírůstek 2,9, středně starý obyvatel x
PRŮMĚRNÝ ROČNÍ DŮCHODOVÝ POJIŠTĚNÝCH OSOB****	zaměstnanci celkem: 2. čtvrtletí 2004 4 015 767, 1. čtvrtletí 2005 4 033 613, 2. čtvrtletí 2004 4 094 138, 1. čtvrtletí 2005 4 065 182 OSVČ vykonávající činnost: 1. čtvrtletí 2005 924 210, 2. čtvrtletí 2005 922 245, OSVČ povinně platící zálohy na důchodové pojištění: 2. čtvrtletí 2004 741 485, 1. čtvrtletí 2005 743 416, 2. čtvrtletí 2005 743 770

* hodnoty stanovené zákonem nebo nařízením vlády
** pramen MPSV; *** pramen ČSU; **** pramen ČSSZ
1) důchod vyplácen samostatně (bez současné vyplácené pozůstalostního důchodu)
2) předběžné údaje